

① ELHEKETA: ASTE HUNTAKO SOLAS-GAIA

1. Nony ezarri zituzten telefonako arriak?
2. Zonbat mandozain baziren eta zonbat mando?
3. Nola zabilizan fitchuak banaketzko gutunak?

UHALDEA 7

Astezkeneko ere berriz lotuak zabilkiguten, arboletan finkatuz, potoak urak ereman zituelakotz, telegrafa eta telefonako hariak; bai eta Baionesek berehala igorri orga bat... dazkitzuen ohiko ele zuri eta hutsekin.

Egun hartan berean hemen gaindi zabilan bazterren ikusten, prefetaren manuz, jandarmen aitzindaria. Ba omen zen ere jina Baigorriar Paueko fingenadore nausietarik bat. Ez da haatik igan gorago.

Hiru mandozain zazpi mandoekin, hiru Urepeletik, lau Al-dudatik, hasi ziren Bankatik goiti pusken ekartzen. Ortzirale goizean, arte hartan ez baikinuen oinezko kurrier bat baizik egunean, abiatu zauku bigarren bat, hau ere zorigaitzez oinezkoa. Baigorriari buruz doazin gehienak oinez dabilta. Igandean, larriarien bilkua herriko-etxean, auzapezaren manuz, huni bakotk zer galtze ukan zuen jakinaraztea gatik.

Jendea gogotik lanean ari da, aroak ederki laguntzen duela. etxe-bazter ala barne garbitzen eta antolatzen. Hainitzek, behertako zoladuretarik airatzen den usain ustel likitsaren ezeztatzeko xedetan, kristo-ur berok jatsarekin torratzen dituzte, edo chez, eta «crésyl» xorta batez ondolik sendotzen, huntarik guti bat ur beroarekin nahastekaturik.

33 IBILI. Marcher. Indicatif-

PRÉSENT

Ni nabila = je marche
 Hi nabila = tu marche
 Zu zabilta = vs marchez
 Hura dabila = il marche
 Gu gabilta = ns marchons
 Zuek zabilta = vs marchez
 Heiek dabilta = ils marchent

IMPARFAIT

N. mindabilan = je marchais
 H. mindabilan = tu marchais
 Z. zabiltan = vs marchiez
 H. zabilan = il marchait
 G. gabiltan = ns marchions
 Z. zabiltan = vs marchiez
 H. zabiltan = ils marchaient

34. IZAN. Régime indirect. Indicatif. Présent

Singulier: Hura da = Il est

Hura (h) zait (à moi) = il m'est
 zaitzu (à vous) = il vous est
 zait (à lui) = il lui est
 zaitzu (à nous) = il nous est
 zaitzu (à vous) = il vous est
 zait (à eux) = il leur est

③ ADITZ IKASKUNTZA

31. lotuak zabilkiguten 32. dazkitzuen
33. hemen gaindi zabilan 34. abiatu zauku
35. doazin.

31. UKAN. Conjugaison à dble Gls. Indicatif Imparfait

CDS Guri = à nous CIP

Zuk zinaukun = vous nous l'aviez (s)
 Harek zaukun = il nous l'avait
 Zuek zinaukuten = vous nous l'aviez (p)
 Heiek zaukuten = ils nous l'avaient

Conj. périph. Erraiten zinaukun = vous nous le disiez

C.D.P. Guri = à nous C.I.P.

Zuk zinauzkigun = vous nous les aviez (s)
 Harek zauzkigun = il nous les avait
 Zuek zinauzkiguten = vous nous les aviez (p)
 Heiek zauzkiguten = il nous les avait

Conj. périph. Emaiten zinauzkigun = vous nous les donniez

32. JAKIN. INDICATIF PRÉSENT

CDS

Nik dakit = je le sais
 Hik dakikizu = tu le sais
 Zuk dakizu = vous le savez
 Harek daki = il le sait
 Guk dakigu = ns le savons
 Zuek dakizue = vs le savez
 Heiek dakite = ils le savent

CDP

N. dazkit = je les sais
 H. dazkikizu = tu les sais
 Z. dazkizue = vous les savez
 H. dazki = il les sait
 G. dazkigu = nous les savons
 Z. dazkizue = vous les savez
 H. dazkite = ils les savent

Suppositif

Eventuel = Banaki, bahaki, baznaki, balaki, balakigu, balakizue, balakite = si je le savais etc... Eventuel passé = jakin banu, jakin bahu, jakin baznu etc.